

Kunnat, yleissivistävän koulutuksen tulevaisuus ja opettajankoulutus - eNorssin 25v-juhlaseminaari Jyväskylässä 14.-16.4.2025

KT Mikko Ripatti, sivistystoimenjohtaja

Yleissivistävä koulutus muutoksen puristuksessa

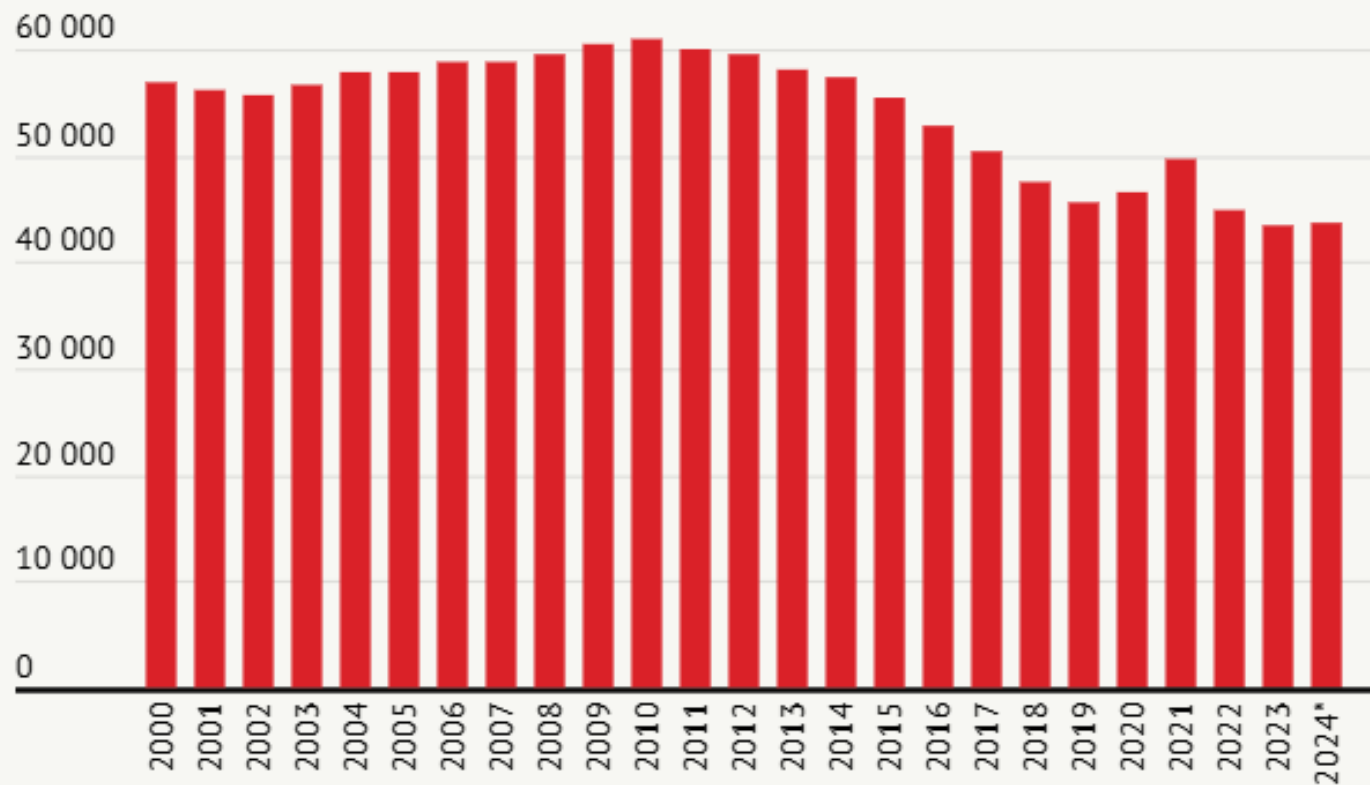
- Väestörakenteen muutoksen tsunami
 - Syntyvyys
 - Muuttoliike
- Alueiden eriytyminen
 - Valtakunnallisesti
 - Kaupunkien sisällä
- Oppimistulokset ja oppimisen erot, tekoäly, lisääntyvä maahanmuutto, ilmastonmuutos, demokratian tila
- OKM:n kansallisia työryhmiä: 1) Perusopetuksen uudistamisen työryhmä 2) Koulutuksen saavutettavuuden työryhmä
- VM: Norminpurkutyöryhmä (esim. oppimisen tuen muutos, varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus)

Syntyvyys Suomessa 2000-2024

Syntyvyys pienenee

Suomessa syntyneet lapset

*ennakkotieto

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot; elävänä syntyneet lapset

Syntyvyyden kehitys Suomessa 2010-2022 maakunnit- tain

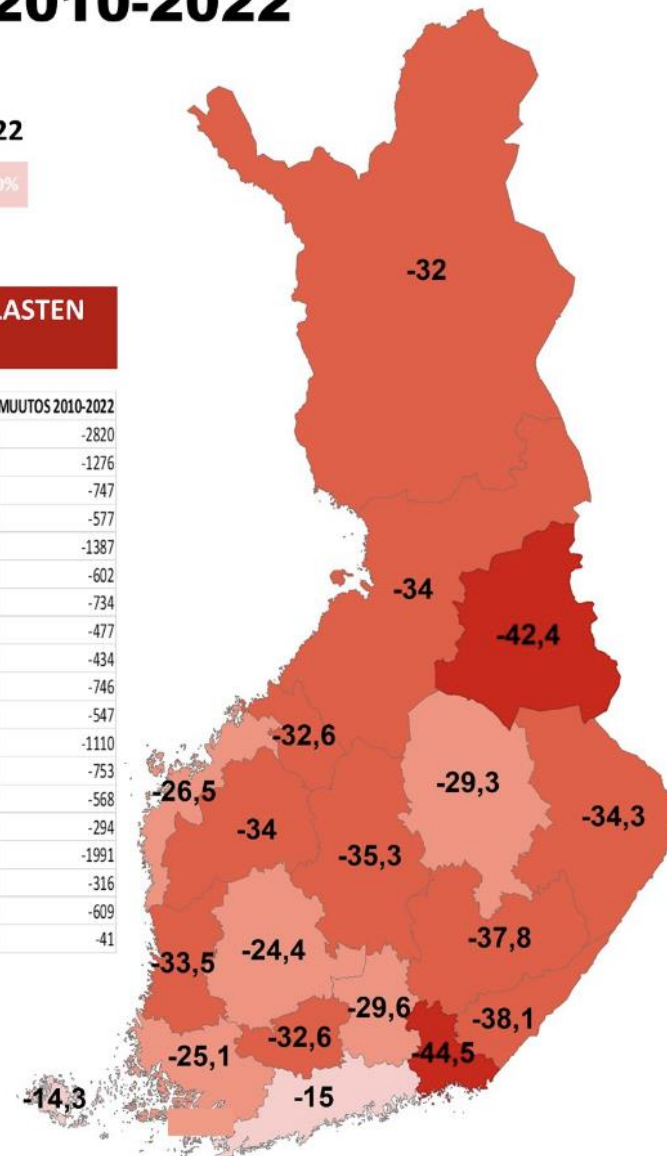
ELÄVÄNÄ SYNTYNEIDEN LASTEN MÄÄRÄN MUUTOS 2010-2022

MUUTOS % 2010-2022

> -40% > -30% > -20% > -10%

ELÄVÄNÄ SYNTYNEIDEN LASTEN MÄÄRÄ 2010 JA 2022

MAAKUNTA	SYNTYNEET 2010	SYNTYNEET 2022	MUUTOS 2010-2022
Uusimaa	18792	15972	-2820
Varsinais-Suomi	5092	3816	-1276
Satakunta	2227	1480	-747
Kanta-Häme	1769	1192	-577
Pirkanmaa	5688	4301	-1387
Päijät-Häme	2034	1432	-602
Kymenlaakso	1650	916	-734
Etelä-Karjala	1253	776	-477
Etelä-Savo	1148	714	-434
Pohjois-Savo	2549	1803	-746
Pohjois-Karjala	1593	1046	-547
Keski-Suomi	3141	2031	-1110
Etelä-Pohjanmaa	2216	1463	-753
Pohjanmaa	2140	1572	-568
Keski-Pohjanmaa	902	608	-294
Pohjois-Pohjanmaa	5850	3859	-1991
Kainuu	745	429	-316
Lappi	1905	1296	-609
Ahvenanmaa	286	245	-41

Syntyvyys 2000-2024 – Savonlinna ja Rauma

Savonlinna

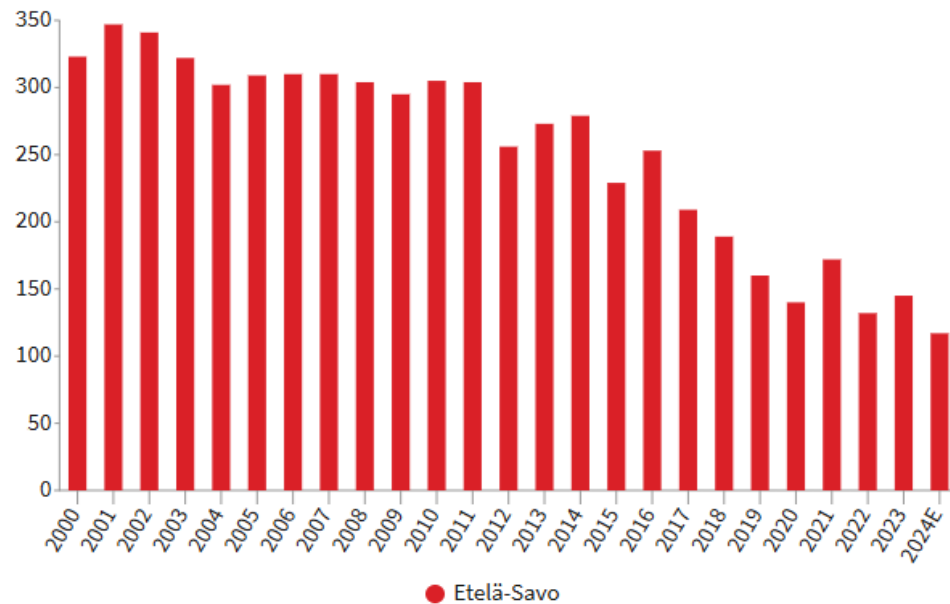
Näin monta lasta syntyi tilastokeskuksen mukaan kunnassasi.

2000: **323**

2010: **305**

2024*: **117**

Pitkän ajan kehitys

Lähde: Tilastokeskus

Lisätiedot ⓘ

Elävänä syntyneet lapset 2000–2024, kuntaliitokset huomioitu. *2024:n luku on ennuste

Rauma

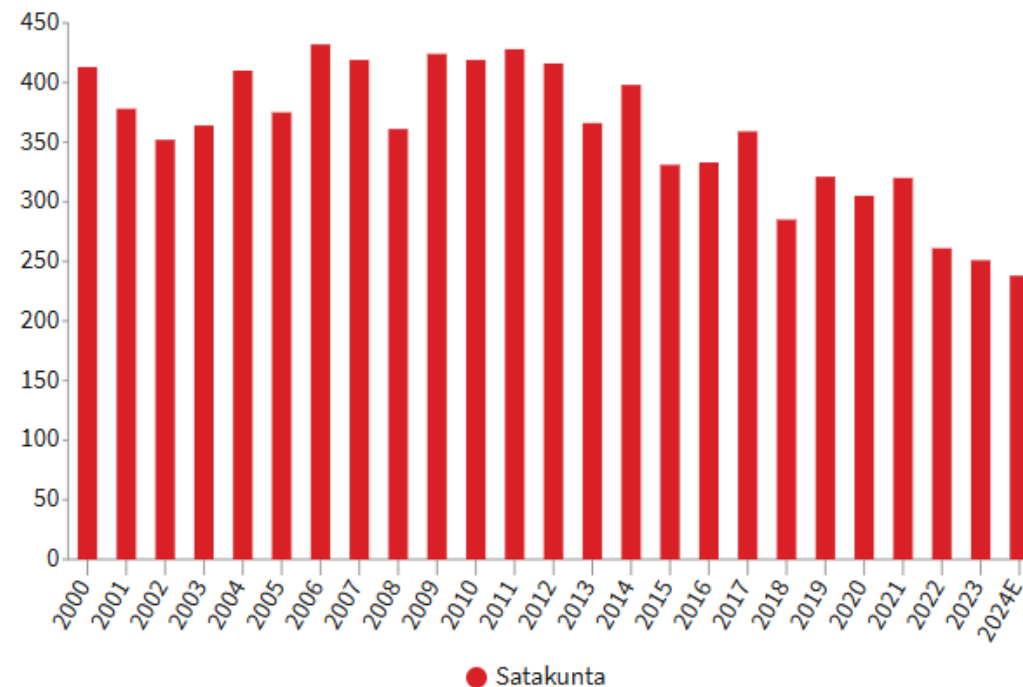
Näin monta lasta syntyi tilastokeskuksen mukaan kunnassasi.

2000: **413**

2010: **419**

2024*: **238**

Pitkän ajan kehitys

Syntyvyys 2000-2024 – Jyväskylä ja Lohja

Jyväskylä

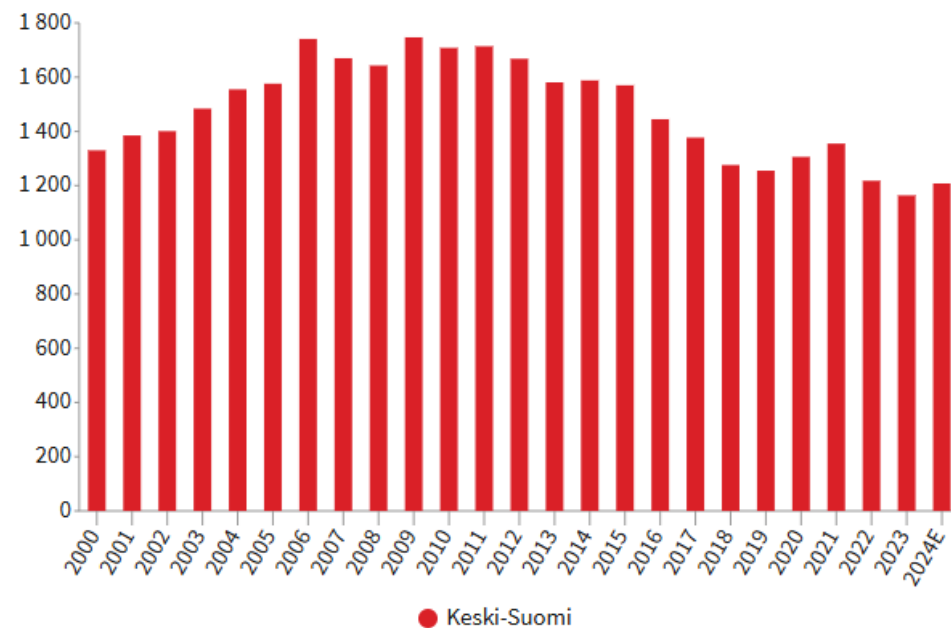
Näin monta lasta syntyi tilastokeskuksen mukaan kunnassasi.

2000: 1330

2010: 1708

2024*: 1208

Pitkän ajan kehitys

Lohja

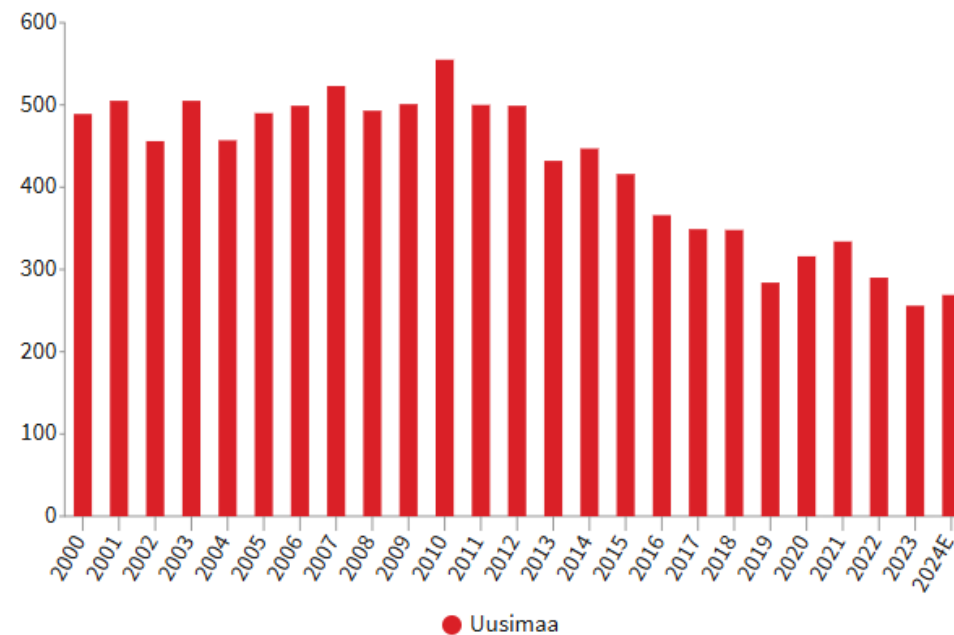
Näin monta lasta syntyi tilastokeskuksen mukaan kunnassasi.

2000: 489

2010: 555

2024*: 269

Pitkän ajan kehitys

Kuntasektorin eläköityminen ja väestöennuste 2030 mennessä

	65-vuotta täyttävien opettajien* osuus	7-18 –vuotiaiden määrän muutos vuoteen 2030 mennessä	Rekrytointitarve yhteensä suhteessa nykymäärään
Uusimaa	19,9	-2,5	17,4
Pohjois-Savo	25,9	-13,9	12,0
Varsinais-Suomi	20,9	-9,6	11,3
Yhteensä	21,9	-10,8	11,2
Pohjanmaa	19,9	-9,1	10,8
Pirkanmaa	20,4	-9,7	10,7
Pohjois-Karjala	26,5	-15,8	10,7
Lappi	25,5	-15,4	10,0
Keski-Pohjanmaa	21,3	-13,2	8,1
Päijät-Häme	23,2	-15,4	7,8
Etelä-Pohjanmaa	23,5	-16,0	7,5
Kainuu	26,4	-19,4	7,0
Keski-Suomi	23,0	-16,2	6,9
Etelä-Karjala	26,0	-19,4	6,6
Pohjois-Pohjanmaa	21,1	-16,0	5,1
Satakunta	21,2	-17,5	3,7
Kanta-Häme	23,4	-20,0	3,4
Kymenlaakso	25,1	-22,0	3,1
Etelä-Savo	23,9	-22,8	1,1

Esim. Etelä-Savo, lähes 15 000 nuorta tällä hetkellä, alle 12 000 ennusteen mukaan vuonna 2030.

*Opetusalan johtajat, Ammatillisen koulutuksen opettajat, Lukion ja peruskoulun yläluokkien opettajat, Peruskoulun alaluokkien opettajat, Erityisopettajat, Opinto-ohjaajat ja muut opetuksen erityisasiantuntijat, Koulunkäyntiavustajat

Opettajien työvoimatarve

Negatiivinen luku kuvaa työvoimapulaa ja positiivinen työvoimaylijäämää.

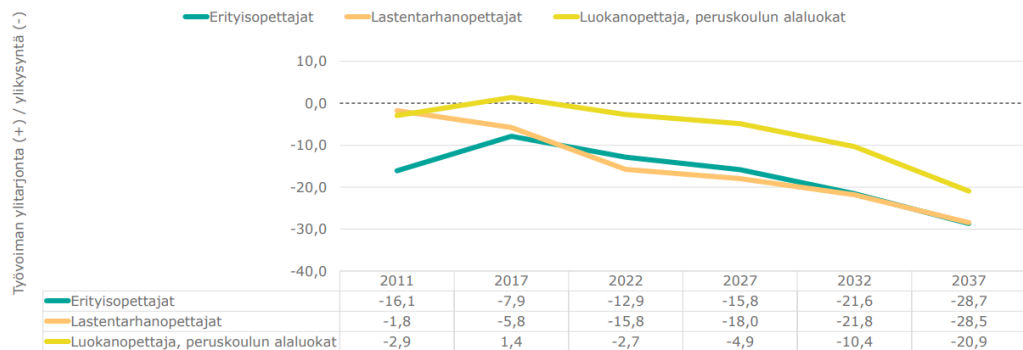
Kevan ennustemalli perustuu eläköitymisennusteen ja koulutusennakointi-selvityksen dataan.

Kuntasektorin työvoimatarpeet, ennuste 2032: Opettajat, Etelä-Savo

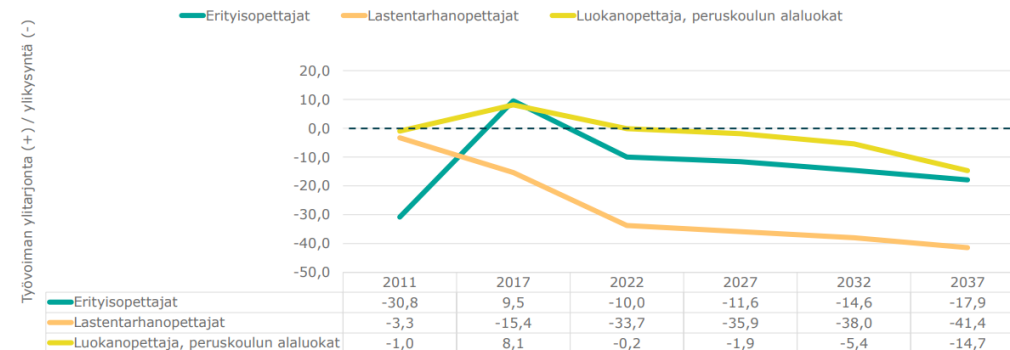
Ammattinimikkeen ylitarjonta / ylikysyntä 2011 - 2040 (indeksi)
Opettajat, Sopimusala OVTES, Etelä-Savo
Indeksiluku kuvaa työvoiman ylitarjontaa/

Kuntasektorin työvoimatarpeet, ennuste 2032: Opettajat, Pohjois-Karjala

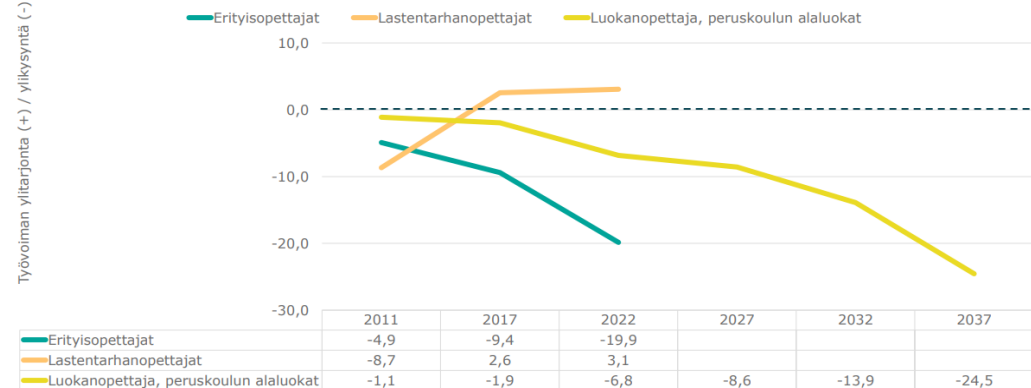
Ammattinimikkeen ylitarjonta / ylikysyntä 2011 - 2040 (indeksi)
Opettajat, Sopimusala OVTES, Pohjois-Karjala
Indeksiluku kuvaa työvoiman ylitarjontaa/

Kuntasektorin työvoimatarpeet, ennuste 2032: Opettajat, Etelä-Karjala

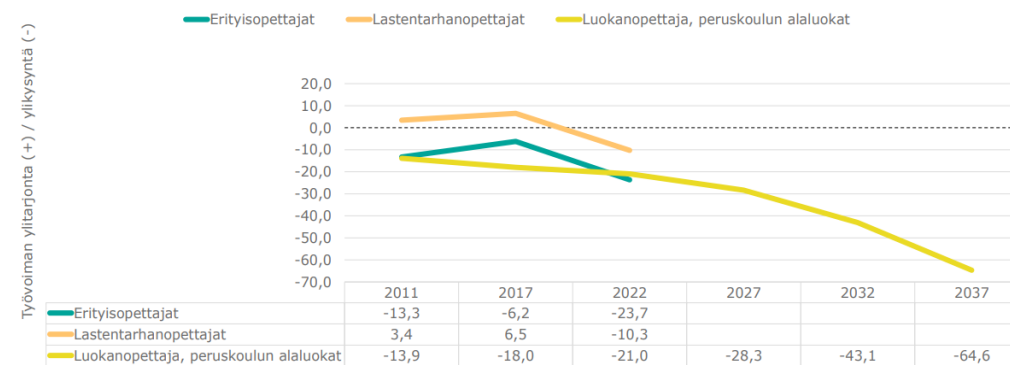
Ammattinimikkeen ylitarjonta / ylikysyntä 2011 - 2040 (indeksi)
Opettajat, Sopimusala OVTES, Etelä-Karjala
Indeksiluku kuvaa työvoiman ylitarjontaa/

Kuntasektorin työvoimatarpeet, ennuste 2032: Opettajat, Kymenlaakso

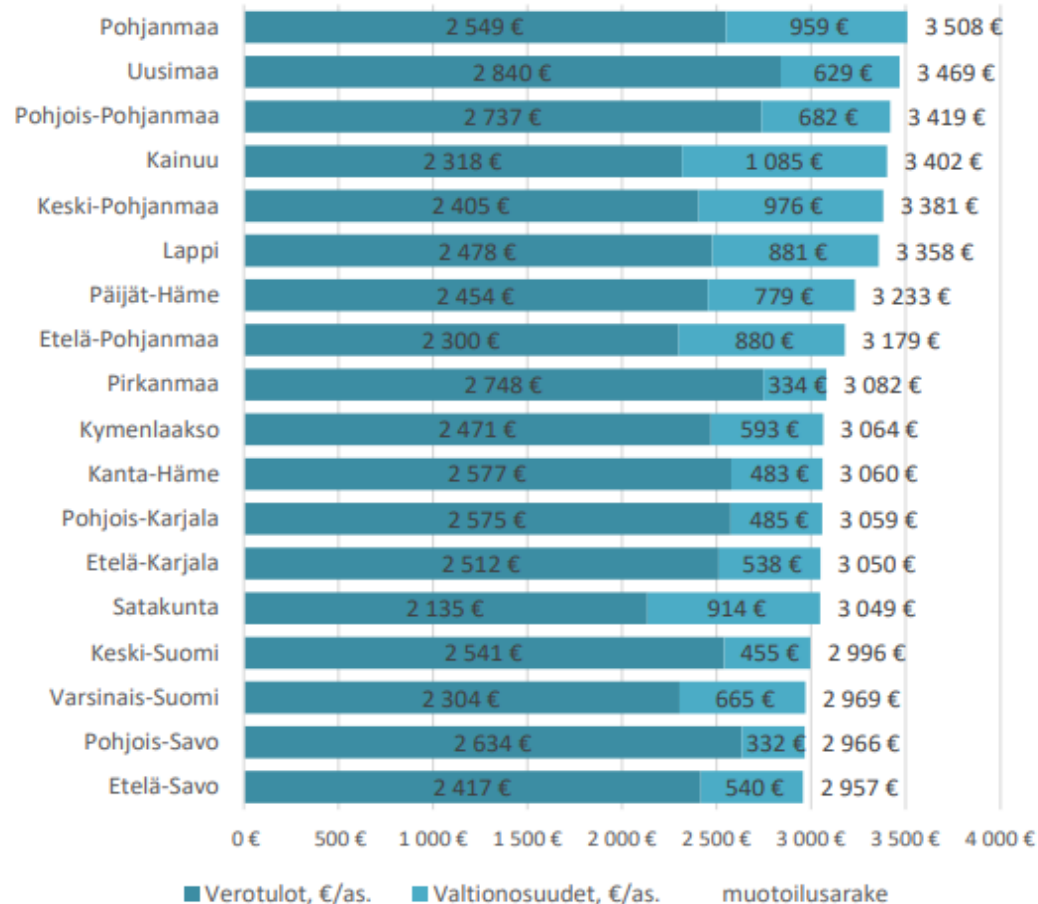
Ammattinimikkeen ylitarjonta / ylikysyntä 2011 - 2040 (indeksi)
Opettajat, Sopimusala OVTES, Kymenlaakso
Indeksiluku kuvaa työvoiman ylitarjontaa/

Valtionosuusjärjestelmän romahdus kasvattaa kuntien välisiä eroja: Miten käy koulutuksen järjestäjien edellytyksille yhdenvertaisen perusopetuksen järjestämiseen tulevaisuudessa?

KUVIO 10 Kuntien verotulot ja valtionosuudet maakunnittain Manner-Suomessa vuonna 2023. Lähde: Kuntaliitto (2024c).

Keveimmin verottavat kunnat:

Kunta	Valtionvero, Yle-vero ja sova-maksut	Kun-nallis-vero-%	Kunnal-lisvero, €	Kir-kollis-vero-%	Kirkol-lisvero, €	Verot ja veronluon-teiset maksut	Ero halvimpaan kuntaan €/vuosi
Kauniainen	20 521	4,70	4 060	1,00	864	25 445	-
Espoo	20 521	5,30	4 578	1,00	864	25 963	518
Helsinki	20 521	5,30	4 578	1,00	864	25 963	518
Kustavi	20 521	5,30	4 578	1,80	1 555	26 654	1 209
Vantaa	20 521	6,40	5 529	1,00	864	26 913	1 469
Naantali	20 521	6,40	5 529	1,35	1 166	27 216	1 771
Luhanka	20 521	6,40	5 529	1,45	1 253	27 302	1 857
Sipoo	20 521	6,60	5 701	1,35	1 166	27 388	1 944
Eurajoki	20 521	6,40	5 529	1,60	1 382	27 432	1 987
Puumala	20 521	6,60	5 701	1,45	1 253	27 475	2 030
Sysmä	20 521	6,40	5 529	1,70	1 469	27 518	2 073

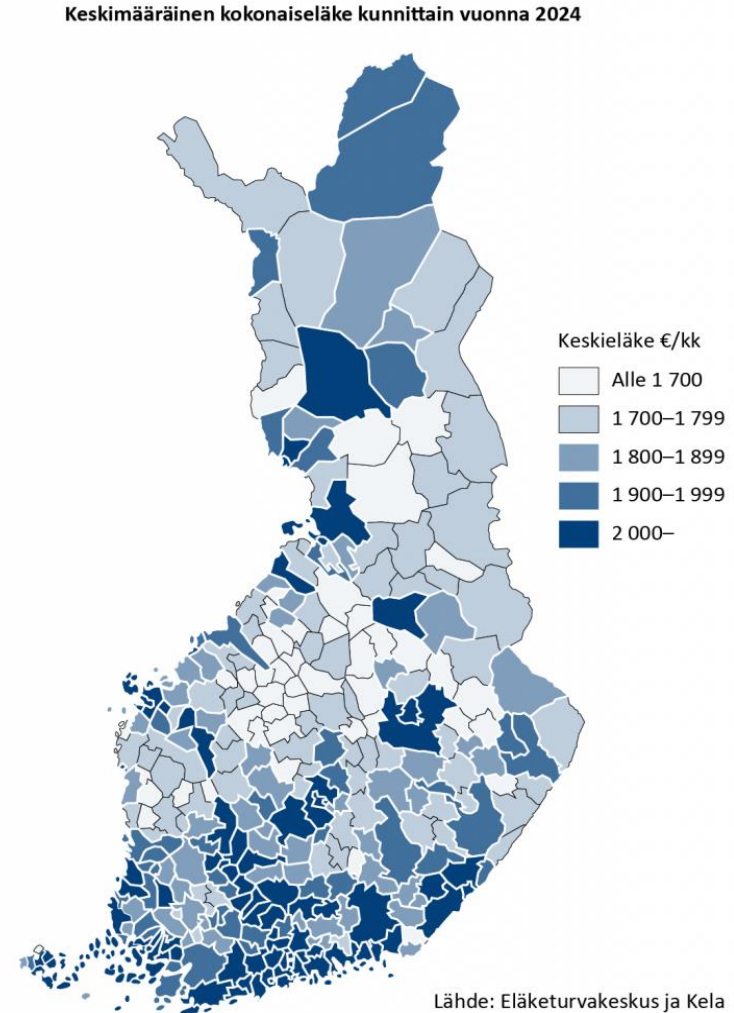
Kireimmin verottavat kunnat:

Kunta	Valtionvero, Yle-vero ja sova-maksut	Kun-nallis-vero-%	Kunnal-lisvero, €	Kir-kollis-vero-%	Kirkol-lisvero, €	Verot ja veronluon-teiset maksut	Ero halvimpaan kuntaan €/vuosi
Jämijärvi	20 521	10,00	8 638	1,80	1 555	30 714	5 269
Petäjävesi	20 521	9,90	8 552	1,90	1 641	30 714	5 269
Toholampi	20 521	9,90	8 552	2,00	1 728	30 801	5 356
Reisjärvi	20 521	10,20	8 811	1,70	1 469	30 801	5 356
Haapajärvi	20 521	10,20	8 811	1,70	1 469	30 801	5 356
Urjala	20 521	10,30	8 897	1,70	1 469	30 887	5 442
Ylivieska	20 521	10,30	8 897	1,75	1 512	30 930	5 485
Kaskinen	20 521	10,30	8 897	1,85	1 598	31 017	5 572
Ähtäri	20 521	10,60	9 157	1,70	1 469	31 146	5 701
Pomarkku	20 521	10,90	9 416	1,50	1 296	31 232	5 788
Halsua	20 521	10,80	9 329	1,65	1 425	31 276	5 831

Väestörakenteen muutos muuttaa kuntien mahdollisuudet palveluiden järjestämiseen: Omaeläkkeensaajien väestöosuus (16 v -)

Omaeläkkeensaajien väestöosuus (16 v -)	
Kaikki ikäluokat	
Suomessa asuvat	33,2
Uusimaa	25,8
Varsinais-Suomi	33,7
Satakunta	40,0
Kanta-Häme	38,2
Pirkanmaa	31,5
Päijät-Häme	39,3
Kymenlaakso	41,9
Etelä-Karjala	39,6
Etelä-Savo	45,5
Pohjois-Savo	39,1
Pohjois-Karjala	40,0
Keski-Suomi	35,4
Etelä-Pohjanmaa	39,1
Pohjanmaa	32,9
Keski-Pohjanmaa	36,6
Pohjois-Pohjanmaa	32,9
Kainuu	44,0
Lappi	39,8
Ahvenanmaa	31,9

Mitä vääjäämättä edessä oleva muutos tarkoittaa eri näkökulmista:

- Kunnat ja koulutuksen järjestäjät - *erilaistuvat edellytykset ylläpitää palveluja*
→ *erilaistuviin toimintaympäristöihin*
- Yliopistot - *koulutusvastuut*
- Opettajankoulutus - *koulutusmäärät*
- Harjoittelukoulut - *ohjaaminen yhä monimuotoisempiin toimintaympäristöihin*
- Peruskoulu ja lukio - *yhä harvempi koulu- ja lukioverkko*
- Opettaja - *laaja-alainen osaaminen ja ohjaamisen taito*
- Opettajaksi opiskeleva - *laajat kelpoisuudet*
- Oppilas/opiskelija - *kyky oppia (oppimis- ja opiskelustrategiat)!!*